УНІВЕРСИТЕТ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ (м. КИЇВ)

ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
УНІВЕРСИТЕТУ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ (м. КИЇВ)

ФІНАНСОВИЙ ПРОСТІР

МІЖНАРОДНИЙ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

№ 3/2014

УНІВЕРСИТЕТ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ (м. КИЇВ)

ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
УНІВЕРСИТЕТУ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ (м. КИЇВ)

ФІНАНСОВИЙ ПРОСТІР

МІЖНАРОДНИЙ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

№ 3 (15) 2014

Включено до Переліку наукових фахових видань України з питань економіки (наказ МОНУ від 10.10.2013р. №1411)

УДК 336
ББК 65.26

ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
УНІВЕРСИТЕТУ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ (м. КИЇВ)

ISSN 2304-1692

ЕЛЕКТРОННЕ НАУКОВЕ ФАХОВЕ ВИДАННЯ
МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ «ФІНАНСОВИЙ ПРОСТІР»

•№ 3 (15) • 2014•

Рекомендовано до поширення в мережі інтернет Вченою радою Черкаського інституту банківської справи Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ), протокол № 2 від 16.10.2014 р.

Виходить 4 рази на рік.

У журналі публікуються статті українською, російською, англійською та польською мовами.

Засновник: Університет банківської справи Національного банку України (м. Київ).

Видавець: Черкаський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ).

При використанні матеріалів, опублікованих у журналі, посилання на «Фінансовий простір» обов'язкове.

Редакційна колегія:

Головний редактор:

ДМИТРЕНКО Микола Гаврилович
кандидат економічних наук, професор, Черкаський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ).

Заступник головного редактора:

ПУСТОВІЙТ Роберт Фрідріхович
доктор економічних наук, професор, Черкаський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ).

Відповідальний секретар:

ГМИРЯ Вікторія Петрівна
кандидат економічних наук, Черкаський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ).

Члени редколегії:

АБІШЕВ Алі Ажімович
доктор економічних наук, професор, Університет міжнародного бізнесу (Республіка Казахстан);

БАРАНОВСЬКИЙ Олександр Іванович
доктор економічних наук, професор, Університет банківської справи Національного банку України (м. Київ);

КУЗНЄЦОВА Анжела Ярославівна
доктор економічних наук, професор, Університет банківської справи Національного банку України (м. Київ);

ЛАПКО Олена Олександрівна
доктор економічних наук, професор, Університет банківської справи Національного банку України (м. Київ);

НИЖЕГОРОДЦЕВ Роберт Михайлович
доктор економічних наук, завідувач лабораторією, Інститут проблем управління Російської академії наук (Російська Федерація)

РЯХОВСЬКА Антоніна Миколаївна
доктор економічних наук, професор, Інститут економіки та антикризового управління (Російська Федерація);

СМОВЖЕНКО Тамара Степанівна
доктор економічних наук, професор, Університет банківської справи Національного банку України (м. Київ);

ТРИДІД Олександр Миколайович
доктор економічних наук, професор, Харківський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ);

ШЕБЕКО Костянтин Костянтинович
доктор економічних наук, професор, Поліський державний університет Національного банку Республіки Білорусь (Республіка Білорусь).

Адреса редакційної колегії: Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ, вул. В'ячеслава Чорновола, 164, м. Черкаси, 18028
тел. (0472) 71-99-52, e-mail: fp@cibs.ck.ua

© Черкаський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ)

ISSN 2304-1692

CHERKASY INSTITUTE OF BANKING
OF THE UNIVERSITY OF BANKING
OF THE NATIONAL BANK OF UKRAINE (KYIV)

FINANCIAL SPACE

THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL JOURNAL

№ 3 (15) 2014

Included in the list of research and professional publications of Ukraine on economics
(Decree of the Ministry of Education and Science of Ukraine № 1411 of October 10, 2013)

UDC 336
LBC 65.26

CHERKASY INSTITUTE OF BANKING
OF THE UNIVERSITY OF BANKING
OF THE NATIONAL BANK OF UKRAINE (KYIV)

ISSN 2304-1692

ELECTRONIC SCIENTIFIC EDITION
INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL JOURNAL «FINANCIAL SPACE»

• № 3 (15) • 2014 •

Recommended for online publication by the Academic Council of Cherkasy Institute of Banking of the University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kyiv), protocol № 2 16/10/2014

Published 4 times a year.

Contributions to the Journal are accepted in Ukrainian, Russian, English and Polish.

Founder: The University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kyiv).

Publisher: Cherkasy Institute of Banking of the University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kyiv).

In case of reprinting of materials published in the journal, the reference to «Financial Space» is required.

Editorial Board:

Editor-in-Chief:

DMYTRENKO Mykola Gavrylovych
Candidate of Economics, Professor, Cherkasy Institute of Banking of the University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kiev).

Deputy Editor-in-Chief:

PUSTOVIYT Robert Fridrikhovych
Doctor of Economics, Cherkasy Institute of Banking of the University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kiev).

Executive secretary:

HMYRIA Viktoria Petrivna
Candidate of Economics, Cherkasy Institute of Banking of the University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kiev).

Members of Editorial Board:

ABYSHEV Ali Azhymovych
Doctor of Economics, Kazakh Turar Ryskulov Economic University (Kazakhstan);

BARANOVSKY Olexandr Ivanovych
Doctor of Economic Sciences, The University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kiev);

KUZNETSOVA Angela Yaroslavivna
Doctor of Economics, University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kiev);

LAPKO Olena Oleksandrivna
Doctor of Economics, University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kiev);

NIZHEGORODTSEV Robert Mikhaylovich
Doctor of Economics, Head of the Laboratory, Institute of Control Sciences of Russian Academy of Sciences (Russian Federation)

RYAHOVSKA Antonina Nikolaevna
Doctor of Economics, Institute of Economics and Crisis Management (Russian Federation);

SMOVZHENKO Tamara Stepanivna
Doctor of Economics, University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kiev);

TRYDID Olexandr Mykolaiovych
Doctor of Economics, Kharkov Institute of Banking of the University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kiev);

SHEBEKO Konstantin Konstantinovich
Doctor of Economics, Polessky State University of the National Bank of Belarus (Belarus).

Editorial office address: V. Chornovol st., 164, Cherkasy, Ukraine, 18028
tel. (0472) 71-99-52, e-mail: fp@cibs.ck.ua

ISSN 2304-1692

© Cherkasy Institute of Banging of the University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kyiv)

ЗМІСТ / CONTENT

БАРАБАН *Лариса Миколаївна*
ЕЛЕТРОННІ ГРОШІ: МОЖЛИВОСТІ, ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ 10

Larysa M. ***BARABAN***
ELEKTRONIK MONEY: OPPORTUNITIES, TRENDS AND PROSPECTS DEVELOPMENT IN UKRAINE 16

ВАНТУХ *Тетяна Зіновіївна*
АКСІОЛОГІЧНА СКЛАДОВА ДОВІРИ ДО БАНКІВСЬКИХ ВКЛАДІВ 18

Tatiana Z. ***VANTUKH***
AXIOLOGICAL COMPONENT OF CONFIDENCE IN BANK DEPOSITS 23

ВАРЕНИК *Віктор Анатолійович*
СИДОРЕНКО *Віктор Анатолійович*
ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОУТВОРЕННЯМ У БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ 25

Victor A. ***VARENYK***
Victor A. SYDORENKO
FORMING OF SYSTEM MANAGEMENT OF CAPITAL FORMATION IN BANK ACTIVITY 31

ВОЙТКО *Марина Миколаївна*
ПОБУДОВА УЗАГАЛЬНЕНОЇ МОДЕЛІ ЗАГРОЗ ДЛЯ СИСТЕМ ІНТЕРНЕТ-БАНКІНГУ 33

Maryna M. ***VOITKO***
CONSTRUCTION OF A GENERALIZED MODEL OF THREATS TO INTERNET-BANKING 39

ДАНИЛЕНКО *Сергій Миколайович*
ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО В РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ФІНАНСУВАННІ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ 41

Sergey M. ***DANILENKO***
PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN THE IMPLEMENTATION AND FINANCING OF INNOVATIVE PROJECTS 46

ДЕМЧЕНКО *Андрій Миколайович*
СУЧАСНИЙ СТАН БАНКІВСЬКОГО РИТЕЙЛУ В УКРАЇНІ 48

Andrii M. ***DEMCHENKO***
MODERN STATE OF RETAIL BANKING IN UKRAINE 53

Serhiy V. ***DIDENKO***
Vasyl V. ***SHL'ONCHAK***
METHODS OF RISK ASSESSMENT OF CREDIT AND INVESTMENT BANKING BASED ON REGULATORY-INDEX MODEL 54

ДУБЕНЕЦКИЙ *Николай Александрович*
КАЛИНОВСКАЯ *Ирина Николаевна*
К ВОПРОСУ О ПРИЧИНАХ И ПОСЛЕДСТВИЯХ КРИЗИСА ЛИКВИДНОСТИ 72

Nikolai A. ***DUBENETSKY***
Irina N. ***KALINOVSKAIA***
BY THE QUESTION OF THE CAUSES AND CONSEQUENCES OF THE LIQUIDITY CRISIS 76

ЗМІСТ / CONTENT

ДУБІНІНА *Марина Вікторівна*
ВИШЕНСЬКА *Любов Миколаївна*
НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ ЯКІСНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БАЗИ ЩОДО ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ 78

Maryna V. ***DUBININA***
Liubov M. ***VYSHENSKA***
THE DIRECTIONS OF FORMATION OF HIGH-QUALITY INFORMATIONAL BASE OF THE FINANCIAL PERFORMANCE OF AGRICULTURAL ENTERPRISES 82

Liudmyla M. ***YEFIMOVA***
THEORETICAL ASPECTS OF FINANCIAL PROVISION OF AGRICULTURAL ENTERPRISES ACTIVITY 84

ЗАЙНАЛОВ *Жахонгир Расулович*
АЛИЕВА *Сусанна Сейрановна*
ПОВЫШЕНИЕ РОЛИ ДЕНЕЖНО-КРЕДИТНОЙ ПОЛИТИКИ ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКА ПО ОЗДОРОВЛЕНИЮ ЭКОНОМИКИ И ОБЕСПЕЧЕНИЮ УСТОЙЧИВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА 88

Jahongir R. ***ZAYNALOV***
Susanna S. ***ALIEVA***
INCREASE OF THE CENTRAL BANK'S MONETARY POLICIES ROLE ON IMPROVEMENT OF ECONOMY AND ENSURING SUSTAINED ECONOMIC GROWTH 93

ЗАЙНАЛОВ *Жахонгир Расулович*
САТТАРОВ *Тулкин Абдухалилович*
РАСУЛОВ *Шохрух Жахонгирович*
ВЛИЯНИЕ ЦЕН НА СТАБИЛЬНОСТЬ РАЗВИТИЯ ДЕНЕЖНО-КРЕДИТНОЙ ПОЛИТИКИ 95

Jahongir R. ***ZAYNALOV***
Tulkin A. ***SATTAROV***
Shokhruh J. ***RASULOV***
INFLUENCE OF THE PRICES ON STABILITY THE MONETARY POLICY'S DEVELOPMENT 101

ЗАСАДНА *Христина Омелянівна*
QR-КОДУВАННЯ ТА АЛЬТЕРНАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ 103

Khrystyna O. ***ZASADNA***
QR CODING AND ALTERNATIVE TECHNOLOGIES 109

ЗОЛОТАРЕВА *Ольга Александровна*
ТЕЛЯК *Оксана Александровна*
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ ФИНАНСОВЫХ СИСТЕМ В СТРАНАХ С ФОРМИРУЮЩИМИСЯ РЫНКАМИ 111

Olga A. ***ZOLOTARJOVA***
Oksana A. ***TELJAK***
IMPROVING THE INSTITUTIONAL INFRASTRUCTURE OF THE FINANCIAL SYSTEMS IN EMERGING MARKET COUNTRIES 115

КВАСНИЦЬКА *Раїса Степанівна*
БАНКИ ЯК ІНВЕСТОРИ НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ: РОЛЬ ТА СТАТУС 116

ЗМІСТ / CONTENT

Raisa S. ***KVASNITSKA***
BANKS AS INVESTORS IN THE FINANCIAL MARKET: THE ROLE AND STATUS 120

КОБЛИК *Ігор Ігорович*
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ СУЧАСНОЇ БОРГОВОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ 122

Ihor I. ***KOBLYK***
SOCIO-ECONOMIC IMPACT OF CURRENT DEBT POLICY IN UKRAINE 131

КОВАЛЕНКО *Снежана Александровна*
КРИЦКАЯ *Анна Михайловна*
РОЛЬ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ В ПОДГОТОВКЕ МОЛОДЫХ СПЕЦИАЛИСТОВ 133

Snezhana A. ***KOVALENKO***
Anna M. ***KRITSKY***
THE ROLE OF UNIVERSITIES IN THE TRAINING OF YOUNG SPECIALISTS 139

КРАВЧЕНКО *Ірина Семенівна*
БАЛАКІНА *Юлія Станіславівна*
ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «ПЛАТІЖНА СИСТЕМА» 141

Iryna S. KRAVCHENKO
Yuliia S. ***BALAKINA***
DEFINITION OF «PAYMENT SYSTEM» 145

МАРЦЕНЮК-РОЗАРЬОНОВА *Олена Василівна*
МАЙНОВЕ СТРАХУВАННЯ: ОСОБЛИВОСТІ, ЗНАЧИМІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ 147

Olena V. ***MARTSENYK-ROZARONOVA***
PROPERTY INSURANCE: FEATURE, MEANINGFULNESS AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT 152

МЕДВІДЬ *Сергій Володимирович*
СПЕЦИФІКА ПРЕДМЕТУ І ОБ'ЄКТУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДАХ 154

Serhiy V. ***MEDVID***
SPECIFIC OF ACCOUNTING SUBJECT AND OBJECT IN NON-GAVERNMENT PENSION FUNDS 160

Elena A. ***NIEMKOVA***
INFORMATION SYSTEM OF BIOMETRIC AUTHENTICATION IN MOBILE BANKING 162

ПРОКОПЕНКО *Наталія Семенівна*
ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ УПРАВЛІННЯ БАНКІВСЬКИМ КРЕДИТУВАННЯМ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ 169

Nataliia S. ***PROKOPENKO***
PROBLEMS AND PROSPECTS FOR CONTROL BANK LENDING TO ENTERPRISES OF THE AGRICULTURAL SECTOR 175

ЗМІСТ / CONTENT

ПУХИР *Світлана Тимофіївна*
НОВИЙ МЕХАНІЗМ ФІНАНСУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ: УГОДА ЩОДО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ 177

Svitlana T. ***PUKHYR***
A NEW FACILITY OF THE STATE REGIONAL POLICY FINANCING: REGIONAL DEVELOPMENT AGREEMENTS 183

РАСУЛОВ *Зокир Жахонгирович*
ИБРАГИМОВ *Шавкат Исмоилович*
ДУСАНОВ *Адхам Орифжонович*
ДЕНЕЖНО-КРЕДИТНАЯ ПОЛИТИКА В УСЛОВИЯХ РАСТУЩЕГО МАСШТАБА ИНФЛЯЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ 185

Zokir J. ***RASULOV***
Shavkat I. ***IBRAGIMOV***
Adham O. ***DUSANOV***
MONETARY POLICY IN THE CONDITIONS OF GROWING SCALE INFLATION PROCESSES 189

РУДА *Оксана Леонтіївна*
БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ ЯК ОДИН ІЗ ВИДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРОФОРМУВАНЬ 191

Oksana L. ***RUDA***
BANK CREDITING AS ONE OF TYPES OF PROVIDING OF INVESTMENT-INNOVATIVE DEVELOPMENT OF AGROFORMATIONS 196

САЮН *Алла Олександрівна*
УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК У СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ 198

Alla O. ***SAYUN***
MANAGEMENT ACCOUNTING IN THE STRATEGIC PLANNING 201

СЕНИЩ *Павло Миколайович*
РОЗВИТОК ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПАРТНЕРСТВА ТА КАПІТАЛОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ 203

Pavlo M. ***SENYSHCH***
DEVELOPMENT OF INVESTMENT PARTNERSHIP AND KAPITALOOBRAZUYUSCHEY of ACTIVITY OF BANKS 209

СЕРПЕНІНОВА *Юлія Сергіївна*
ОБМЕЖЕННЯ СИСТЕМИ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ 211

Yuliia. S. ***SERPENINOVA***
DEPOSIT GUARANTEE SYSTEM LIMITATIONS 215

СКОК *Євгеній Миколайович*
МІКРОРІВЕНЬ МІЖБАНКІВСЬКОГО КРЕДИТНОГО РИНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ 217

Yevgenii N. ***SKOK***
UKRAINIAN INTERBANK CREDIT MARKET MICRO LEVEL IN THE GLOBALIZATION CONDITION 224

ЗМІСТ / CONTENT

СОЛОВЙОВА *Вікторія Володимирівна*
ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ 226

Victoria V. ***SOLOVYOVA***
THE RESEARCH OF THE TRENDS OF UKRAINE'S STOCK MARKET DEVELOPMENT 232

ШЕМАЄВ *Володимир Миколайович*
ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ ЗАКОРДОННИХ ПРЕДСТАВНИЦТВ НА СВІТОВИХ РИНКАХ ОЗБРОЄНЬ 234

Volodymyr M. ***SHEMAYEV***
MAIN ACTIVITIES OF STATE FOR FOREIGN MISSIONS THE GLOBAL ARMS MARKET 239

ЮРЧЕНКО *Вікторія Петрівна*
РОЛЬ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ ВАЖКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ 241

Victoria P. ***YURCHENKO***
THE ROLE OF ACCOUNTING-ANALYTICAL INFORMATION FOR MANAGEMENT OF THE ACTIVITIES OF HEAVY INDUSTRY ENTERPRISES 249

ДО УВАГИ АВТОРІВ! **251**

TO THE ATTENTION OF AUTHORS! **253**

УДК: 336.77

БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ ЯК ОДИН ІЗ ВИДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРОФОРМУВАНЬ

Оксана Леонтіївна РУДА
к.е.н., доцент кафедри фінансів та кредиту Вінницького національного аграрного університету (м. Вінниця)
E-mail: ruda.ol@i.ua

Анотація. У статті розглядаються проблеми ефективного і прибуткового функціонування агроформувань в сучасних умовах за рахунок здійснення інноваційно-інвестиційної діяльності, тобто переведення галузі на інноваційну модель розвитку. Процес інноваційного розвитку економіки та банківське кредитування знаходяться у тісному взаємозв'язку, так як кредит може виступати як альтернативним джерелом фінансування науково-технічних проектів або ж як додатковий грошовий ресурс, необхідний для вирішення поточних і довгострокових господарських потреб.

Аннотация. В статье рассматриваются проблемы эффективного и прибыльного функционирования агроформирований в современных условиях за счет осуществления инновационно-инвестиционной деятельности, то есть перевод отрасли на инновационную модель развития. Процесс инновационного развития экономики и банковское кредитование находятся в тесной взаимосвязи, так как кредит может выступать как альтернативным источником финансирования научно-технических проектов или же как дополнительный денежный ресурс, необходимый для решения текущих и долгосрочных хозяйственных потребностей.

Ключові слова: *інвестиції, інновації, кредит, банківський кредит, інвестиційно-інноваційна діяльність.*
Ключевые слова: *инвестиции, инновации, кредит, банковский кредит, инвестиционно-инновационная деятельность.*

Постановка проблеми Вітчизняна банківсько-кредитна система є потужним трансформатором заощаджень в інвестиції, а на цій основі каталізатором й мультиплікатором економічного розвитку. Разом з тим, простий перерозподіл грошових коштів між окремими сферами економіки не забезпечує повної реалізації потужного потенціалу активних банківських операцій. Це залежить від інвестиційно-інноваційної активності клієнтів банківських установ, раціонального використання кредитних ресурсів позичальниками та їх фінансової здатності виконати свої зобов'язання перед банком у визначених кредитною угодою обсягах та часових межах. Удосконалення механізмів та технологій банківського кредитування інвестиційно-інноваційного розвитку агроформувань є актуальним питанням у контексті розширення обсягів кредитних операцій в даній сфері.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Актуальні питання інвестиційно-фінансового забезпечення розвитку економіки досліджували І. О. Бланк, А. А. Пересада, Т. В. Майорова, В. М. Геєць та інші. Розробці наукових засад кредиту і кредитних відносин, у тому числі й в аграрному секторі економіки, присвячені наукові праці таких вітчизняних економістів як В. М. Алексійчук, О. Є. Гудзь, М. Я. Дем'яненко, О. В. Бермічева, В. Д. Лагутін, П. А. Стецюк, П. А. Лайко, М. Й. Малік, П. Т. Саблук та багато інших.

Не дивлячись на фундаментальну наукову базу, наявні фінансові потреби аграрної економіки, потенційні можливості та вигоди для банків від кредитування інвестиційно-інноваційної діяльності сільськогосподарських товаровиробників, активна діяльність у цій банківській сфері досить обмежена і з точки зору науково-методичного забезпечення, і з позиції практичної перманентної реалізації.

Мета статті полягає у дослідженні забезпечення інвестиційно-інноваційного розвитку агроформувань шляхом банківського кредитування.

Обґрунтування отриманих наукових результатів. Відомо, що з давніх-давен Україна була

аграрною країною. І саме тому сільське господарство було і залишається одним із найважливіших секторів економіки країни. Так як сільське господарство є основною продовольчою галуззю, держава зацікавлена в стабільному розвитку і прибутковості даної галузі. Проте однієї державної підтримки і власних ресурсів аграріїв, зазвичай, не вистачає для самофінансування, що і призводить до потреби у залученні короткострокових і довгострокових кредитів.

Сільське господарство є кредитомісткою галуззю і залучення кредитних ресурсів є просто необхідне для його нормального функціонування. Проте сільськогосподарським підприємствам порівняно з підприємствами інших галузей важче отримати доступ до кредитних ресурсів внаслідок таких причин як: низька рентабельність та нестабільний рух готівки в сільському господарстві, дефіцит ліквідних гарантій, високі процентні ставки, незначна кількість філій комерційних банків у сільській місцевості та інші. Це загальна слабкість та обмежений характер фінансового ринку України [5, с. 12].

У літературі широко представлені різні визначення терміна «інновація» і запропонована різнохарактерна типологія процесів, пов'язаних із цим явищем [4, с. 8].

Так, інноваціям притаманні такі характеристики, як:

- задоволення нової потреби;
- високий ризик і високий ступінь невизначеності;
- гнучкість форм;
- загострення протиріч і конфліктів;
- наявність побічного, важко передбачуваного результату;
- перехід на новий рівень розвитку системи [6, с. 56].

Важливо відзначити, що на сьогоднішній день в економічній літературі не існує єдиного підходу до розуміння сутності інновацій.

Згідно з Законом України «Про інноваційну діяльність» інновації запропоновано розуміти як результат інноваційної діяльності, що одержав втілення у виді нового чи удосконаленого продукту, упровадженого на ринку, нового чи удосконаленого технологічного процесу, використовуваного в практичній діяльності, або нової чи удосконаленої організаційно-економічної форми, що забезпечує необхідну економічну і (чи) суспільну вигоду [7].

У вітчизняній практиці інновацію традиційно розглядають як кінцевий результат (чи просто результат) інноваційної діяльності, у закордонній – переважно як діяльність, процес змін.

На сьогоднішній день стан сільського господарства характеризується ознаками глибокої системної кризи, що знайшла своє відображення у зниженні прибутковості агроформувань, внаслідок чого посилилась інвестиційна непривабливість сільського господарства як для вітчизняних, так і для іноземних інвесторів.

Переорієнтування сільського господарства на інвестиційно-інноваційну модель розвитку здатне забезпечити вихід держави на світовий рівень. Інвестиційно-інноваційний механізм модернізації сільського господарства є одним із основних методів подолання наслідків спаду національної економіки.

Процес інноваційного розвитку економіки та банківське кредитування знаходяться у тісному взаємозв'язку, так як кредит може виступати як альтернативним джерелом фінансування науково-технічних проектів або ж як додатковий грошовий ресурс, необхідний для вирішення поточних і довгострокових господарських потреб.

Система банківського кредитування – це модель, що відповідає характеру ринкових відносин, тобто добі переходу від централізованих до децентралізованих методів кредитування економічних суб'єктів. Вона охоплює принципи, об'єкти та методи кредитування, механізми надання та погашення позик, а також банківський контроль у процесі кредитування [1, с. 305].

Основними складовими системи банківського кредитування інвестиційно-інноваційного розвитку агроформувань є його механізм і технологія.

Т. В. Майорова ототожнює механізм банківського інвестиційного кредитування з рядом організаційно-економічних прийомів видачі та погашення позичок. Сукупність цих прийомів як конкретних дій з організації кредитного процесу, його регулювання відповідно до принципів інвестиційного кредитування, визначається як механізм банківського інвестиційного кредитування [9, с. 49].

При виборі механізму інвестиційного кредитування керуються такими критеріями як ділова репутація підприємства-позичальника, статус кредитора, ціль кредитування, термін кредитування, різновид відсотка, умови погашення позички та ін.

Механізм інвестиційного кредитування являє собою систему банківських заходів, щодо направлення вільних грошових ресурсів на

здійснення інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання та контроль за їх правомірним використанням. Даний механізм включає в себе сукупність організаційно – економічних інструментів, відносини суб'єктів кредитного процесу, застосування оптимальних методів і прийомів кредитування, технології кредитування,способів надання і повернення кредиту[8, с. 42].

Основними складовими механізму інвестиційного кредитування є суб'єкти кредитування, принципи кредитування, етапи інвестиційного проектного циклу, інформаційне забезпечення кредитного процесу і його нормативно-правове забезпечення.

Технологія кредитування – це сукупність конкретних методів і прийомів, що використовуються в процесі здійснення кредитних операцій.

Технологія банківського кредитування включає в себе системну оцінку ходу всього кредитного процесу в банку, та розгляд руху позики (вартості) в органічному зв'язку із певними організаційними формами та інституціональними структурами банківської діяльності.

Дослідження процесу кредитування за останні роки свідчить про нестабільну ситуацію в кредитуванні сільського господарства. Так, суттєво скоротилось кредитування сільськогосподарських підприємств в кризовому 2010 році. Наступний же 2011 рік характеризувався зростанням загального обсягу кредитів, наданих сільському господарству. Їх сума становила 26 900 млн. грн., або біля 6 % від загального обсягу наданих кредитів в економіку країни. Зріс загальний обсяг кредитування на 1,4 млрд грн в 2012 році порівнюючи з 2011 роком і на 5,7 млрд грн у порівнянні з 2010 роком. Однак щодо 2009 року відзначається все ще значний спад у кредитуванні. На початок 2013 року, за даними Національного банку України, загальний обсяг наданих кредитів в сільське господарство становив 34 953,99 млн грн [3, с. 137].

Специфіка інноваційної діяльності у аграрній сфері економіки вимагає, інноваційного підходу до робіт та послуг всіх партнерів, що задіяні у реалізації інноваційного проекту агроформувань. Це стосується і кредитних організацій, які приймають участь у фінансовому забезпеченні інвестиційно-інноваційних проектів.

Структурні та динамічні зміни у фінансовому забезпеченні інвестиційних процесів в українській економіці, які відбулися останніми роками, не лише об'єктивно підвищили роль кредиту як фінансового джерела інвестицій, а й суттєво загострили проблеми у механізмі взаємодії монетарної сфери та реального сектора, особливо в частині використання грошово-кредитних важелів. Йдеться, передусім, про необхідність:

- прискорення ремонетизації економіки як важливої передумови нарощування обсягів позичкового капіталу, розширення внутрішнього фінансового ринку та ресурсної бази банків;

- підвищення ролі кредитного каналу пропозиції грошей та ефективності процентної політики як найбільш дієвого інструменту впливу на інвестиційну та інноваційну діяльність економічних суб'єктів;

- розширення обсягів та удосконалення механізмів рефінансування Національного банку України, послаблення залежності ресурсної бази банків від зовнішніх ринків запозичень;

- підвищення впливу процентної політики Національного банку України на динаміку позичкового банківського проценту, у т.ч. за рахунок покращення збалансованості ринку грошей та зниження рівня доларизації [4, с. 9].

Складний фінансовий стан більшості сільськогосподарських підприємств за останні роки призвів до максимального спрощення технологій, відмови від ряду необхідних технологічних операцій. Тобто здійснення інноваційної діяльності потребує залучення додаткових джерел фінансування, таких як довгострокові кредити банків, проте на сьогоднішній день отримати аграріям такі кредити практично неможливо. Це пов'язано з тим, що банки не беруть до уваги потреби суб'єктів аграрних підприємств. Основними перепонами на шляху до одержання довгострокових кредитів є відсутність ліквідного заставного майна і те, що підприємства не мають змоги виплачувати досить високі процентні ставки по кредитам.

За даними Національного банку України, за 2010-2013 роки обсяг банківських кредитних вкладень у сільське господарство зріс у 31,1 рази і становив станом на кінець 2013 р. 34 814 млн грн. Погіршилась строкова структура кредитів, наданих сільськогосподарським товаровиробникам: у 2013 р. довгострокові кредити становили 8,75 % проти 10,85 % у 2011 р. [3, с. 149].

За 2010-2013 роки сільськогосподарськими підприємствами було одержано 126 569 млн грн кредитів комерційних банків, у тому числі 55 209 млн грн короткострокових та 10 568 млн грн довгострокових кредитів.

Не зважаючи на це слід зазначити, що в останні роки комерційні банки йдуть назустріч агра-

ріям, розробляючи програми довгострокового кредитування, призначені для оновлення основних фондів сільськогосподарських підприємств із залученням власних фінансових ресурсів та ресурсів іноземних фінансово-кредитних установ. Доцільним було б також запровадження фінансового лізингу на закупівлю сільськогосподарської техніки. І в даному випадку не виникало б питання про заставу, так як її об'єктом виступала б придбана техніка [2, с. 12].

Заздалегідь ніколи не можна визначити чи принесе інноваційна розробка дохід чи ні, а від цього, відповідно, залежить ймовірність повернення кредиту. Іншими словами недостатньо запропонувати інновацію – вона ще має бути успішно реалізована на ринку.

Процес інноваційного розвитку економіки та банківське кредитування знаходяться у тісному взаємозв'язку. Діяльність банківських організації в інноваційному середовищі необхідно розглядати в двох аспектах – як зовнішній суб'єкт (реалізується через кредитні ініціативи) та як суб'єкт інноваційного підприємництва (через створення та впровадження нових банківських продуктів). Особливістю сучасного етапу розвитку банківської системи є невіддільність вищеназваних аспектів функціонування банківських установ [1, с. 100].

Основна перевага активного залучення банківського кредитування в процеси інноваційного розвитку є очевидною. Суб'єкти інноваційної діяльності отримують можливість у будь-який момент оперативно мобілізувати додаткові грошові ресурси, необхідні для вирішення поточних і довгострокових господарських потреб, що, у свою чергу, дозволяє кредиторам перетворити вільні кошти в дохідні активи. Взаємовигідне співробітництво банків та інших суб'єктів інноваційного процесу супроводжується такими перевагами: значно зменшується обсяг так званих «інформаційних витрат»; зменшується обсяг «мінових витрат»; збільшується можливість оперативно отримувати довгострокові кредити [8, с. 56].

Отже, нестабільна економічна ситуація в країні, високі кредитні ставки по довгостроковим кредитам, обмеженість власних коштів підприємств, брак державної підтримки, підвищенні ризиками функціонування призводять до необхідності застосування гібридних фінансових технологій кредиту при забезпеченні інвестиційно-інноваційного розвитку агроформувань.

На українських теренах, в умовах повального дефіциту дешевих фінансових й кредитних активів та наявності прийнятної застави, недосконалого поступу піднесення кредитних відносин і відсутністю досконалого їх корегування й регламентації, в умовах помітної суперечливості нормативного поля інноваційні фінансові технології дають змогу різним їх контрагентам користуватись фінансовими послугами, запобігти обмежуючи чинники залучення додаткових фінансових ресурсів і здійснити найбільш вигідні для них структурні комбінації джерел фінансування. Тобто, на вітчизняних теренах поширення й розвиток фінансових інноваційних технологій відбувається як дієвий спосіб уникнути браку фінансових активів, певних ускладнень з модернізації та оновлення технічного базису, інших обмежень, ускладнень та труднощів господарювання ринкових агентів [10, с. 34].

До основних нетрадиційних методів кредитування інноваційно-інвестиційної діяльності агроформувань, які найбільш широко використовуються у світі та частково починають застосовуватися на українському кредитному ринку, слід віднести: факторингові операції, проектне та торгове фінансування, лізингові та вексельні операції, форфейтування, кредитування за рахунок ресурсів іноземних банків, використання венчурного капіталу.

Висновки. Варто зазначити, що інноваційно-інвестиційна діяльність має значний вплив на діяльність агропромислового комплексу. Переведення галузі на інноваційну модель розвитку допоможе розв'язати проблему становлення конкурентоспроможного аграрно-промислового виробництва. Проте без фінансової підтримки держави інноваційного бізнесу це практично неможливо. Питання довгострокового кредитування інвестиційно-інноваційної діяльності так і залишається відкритим. Враховуючи досвід зарубіжних країн потрібно впроваджувати пільгове кредитування інноваційних проектів, гарантування державою позик, надання субсидій та дотацій на цілі науково-технічного розвитку, заохочення системи пільгового страхування ризиків інноваційного підприємництва. Комерційні банки повинні враховувати інтереси аграрних підприємств при наданні кредитів, тобто знизити вартість фінансово-кредитних ресурсів і надавати довгострокові кредити, які допоможуть реалізувати інноваційно-інвестиційні проекти.

Список використаних джерел:

1. Алексійчук В. М. Гроші та кредит в системі відтворення АПК / В. М. Алексійчук. — К. : ІАЕ УААН, 1998. — 383 с.

2. Богданова О. О. Стан та проблеми банківського кредитування АПК у сучасному вимірі / О. О. Богданова // Економіка та держава. — 2009. — № 11. — С. 12–15.

3. Державний комітет статистики України. Статистичний збірник «Діяльність підприємств – суб'єктів підприємницької діяльності». 2007, частина І / за ред. Жук І. М. — 2008. — С. 130–150.

4. «ІнтерАГРО 2010» : нові стандарти ведення сільського господарства // Пропозиція. — № 1. — 2010. — С. 20.

5. Климова І. Г. Методи та інструменти фінансово-кредитного механізму державної підтримки інноваційної сфери у країнах з ринковою економікою // Інвестиції: практика та досвід. — № 2. — 2009. — С. 29.

6. Коваленко І. Проблеми та перспективи банківського кредитування аграрної галузі регіону // Банківська справа. — 2009. — № 5. — С. 75.

7. Про інноваційну діяльність Закон України №40-IV від 4.07.2002 // Урядовий кур'єр №143 від 07.08.2002.

8. Сьомікова П. Банківські інновації та новий банківський продукт // Банківські технології. — 2002. — № 11. — С. 42–47.

9. Шелудько Н. М. Грошово-кредитні важелі стимулювання інвестиційних процесів в Україні / Актуальні проблеми економіки. № 5 (71). — 2007. — С. 182.

10. Ярошенко Ф. О. Інвестиції на розвиток сільського господарства / Ф. О. Ярошенко // Актуальні проблеми економіки. — 2003. — № 6. — С. 34–36.

JEL CLASSIFICATION: G21

BANK CREDITING AS ONE OF TYPES OF PROVIDING OF INVESTMENT-INNOVATIVE DEVELOPMENT OF AGROFORMATIONS

Oksana L. RUDA
Candidate of economic sciences, associate professor of department of finances and credit, Vinnytsia National Agrarian University, Vinnitsa

Summary. In the article the problems of the effective and profitable functioning of agroformations are examined in modern terms due to realization of innovative-investment activity, id est translation of industry is on the innovative model of development. A process of innovative development of economy and bank crediting are in close intercommunication, so as a credit can come forward as by the alternative sourcing of scientific and technical projects or as an additional money resource necessary for the decision of current and long-term economic necessities.

Key words: *investments, innovations, credit, bank credit, investment-innovative activity.*

The domestic bank-credit system is the powerful transformer of economies in an investment, and on this basis by a catalyst and cartoonist of economic development. At the same time, the simple redistribution of monetary resources between the separate spheres of economy does not provide complete realization of powerful potential of active bank transactions. It depends on investment-innovative activity of clients of bank institutions, rational use of credit resources borrowers and them financial ability to execute the obligations before a bank in certain a credit agreement volumes and temporal borders. An improvement of mechanisms and technologies of the bank crediting of investment-innovative development of agroformations is a pressing question in the context of expansion of volumes of credit operations in this sphere.

The reorientation of agriculture on the investment-innovative model of development is able to provide the exit of the state on a world level. An Investment-innovative mechanism of modernisation of agriculture is one of basic methods of overcoming of consequences of slump of national economy.

An unstable economic situation is in a country, high lending rates for to the long-term credits, limit nature of the personal funds of enterprises, shortage of state support, increase the risks of functioning result in the necessity of application of hybrid financial technologies of credit at providing of investment-innovative development of agroformations. The question of the long-term crediting of investment-innovative activity remains open so. Taking into account experience of foreign countries it is needed to inculcate the favourable crediting of innovative projects, guaranteeing of loans, grant of subsidies and grants the state on the aim of scientific and technical development, encouragement of the system of favourable insurance of risks of innovative enterprise.

To the basic unconventional methods of crediting of innovative-investment activity of agroformations that is most widely used in the world and partly begin to be used at the Ukrainian credit market, it follows to take: factoring operations, project and trade financing, to leasing and bill of exchange operations, forfeytuvannya, crediting due to the resources of foreign banks, use of venture capital.

It costs to mark that innovative-investment activity has considerable influence on activity of agro-industrial complex. Translation of industry on the innovative model of development will help to untie problem of becoming of competitive agro-industrial production. However it is practically impossible without sponsorship of the state of innovative business. Commercial banks must take into account interests of agrarian enterprises at allotting credit, id est to bring down the cost of financial and credit resources and give long-term credits that will help to realize innovative-investment projects.

References

1. Aleksiychuk V. M. (1998) Groshi ta kredit v sistemi vidtvorennia APK [Money and credit in the system of reproduction APC]. IAE Agrarian Sciences, Kyiv, Ukraine.

2. Bogdanova O. O. (2009) Stan ta problemy bankivskoho kredytuvannia APK u suchasnomu vymiri [Status and problems of bank lending in today's terms APC]. Ekonomika ta derzhava, 11, 12-15.

3. Derzhavnyi komitet statystyky Ukrainy. Statystychnyi zbirnyk «Diialnist pidpryiemstv – subiektiv pidpryiemnytskoi diialnosti» [State Statistics Committee of Ukraine (2008), Statistical Yearbook "Business enterprises – businesses" 2007], vol. I, 130-150.

4. «InterAGRO 2010»: novi standarty vedennia silskogo gospodarstva, ["InterAGRO 2010": new standards in agriculture]. Offer, 1, 20.

5. Klimova I. G. (2009) Metody ta instrumenty finansovo-kredytnoho mekhanizmu derzhavnoi pidtrymky innovatsiinoi sfery u krainakh z rynkovoiu ekonomikoiu [Methods and instruments of financial and credit mechanism of state support innovation sector in market economies]. Investicii: praktyka ta dosvid, no 2, P.29.

6. Kovalenko I. (2009) Problemy ta perspektyvy bankivskoho kredytuvannia ahrarnoi haluzi rehionu [Problems and prospects of bank lending agricultural sector in the region]. Bankivska sprava, 5, 75.

7. Zakon Ukrainy Pro innovatsiinu diialnist [The Verhovna Rada of Ukraine (2002), The Law of Ukraine «On innovation no 40, vol. IV»]. Uriadovii kurier, 143.

8. Somikova P. (2002) Bankivski innovatsii ta novyi bankivskyi produkt [Banking innovation and new product]. Bankivski tehnologii, 11, 42-47.

9. Sheludko N. M. (2007) Hroshovo-kredytni vazheli stymuliuvannia investytsiinykh protsesiv v Ukraini [Monetary instruments to stimulate investment process in Ukraine]. Aktualni problemi ekonomiki, 5 (71), 182.

10. Yaroshenko F. O. (2003) Investytsii na rozvytok silskoho hospodarstva [Investment in agricultural development]. Actual problems of economy, 6, 34-36.